YEŞİL KUŞAK
AĞAÇLANDIRMA ÇALIŞMALARI

TAMİM NO:10

BÜTÜN TEŞKİLATA

3800 Sayılı Orman Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun ve bu kanun ile ilgili 3 Aralık 1992'de yayınlanan "Orman Bakanlığı Merkez Teşkilatının Görevleri, Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik" te; "Şehirlerin düzenli ve planlı çalışmasını sağlamak çevre ve hava kirliliğini asgariye indirmek, bozulan tabii dengeyi yeniden tesis etmek, boş duran verimsiz toprakları üretime sokmak gibi çok amaçlı yeşil kuşak projelerini düzenlemek ve uygulamak" görevi, teşkilatımıza verilmiştir.

Bu maksatla;

a) Son yıllarda, özellikle büyük şehirlerimizde tehlikeli boyutlara ulaşan çevre ve hava kirliliğini azaltmak.

b) Kişi başına düşen yeşil alan miktarını artırmak,

c) İnsanlarımıza orman ve çevre sevgisini kazandırmak için, kent ormanları tesis etmek ve rekreatif amaçlı ağaçlandırmalar yapmak,

d) Kentlerimizin düzenli ve planlı gelişmesini sağlamak,

e) Ülkemizin turizm potansiyelini artırmak,

f) Toprak muhafaza tedbirleri almak suretiyle, toprak ve bitki arasında bozulan tabii dengeyi kurmak ve böylece yerleşim birimlerini sel ve taşkın zararlarından korumak,

g) Kentin içme suyu kaynakları ile körfez, baraj, göl ve gölet gibi su alanlarını koruma altına almak,

h) Değerlendirilemeyen ülke topraklarını ekonomiye kazandırmak gibi amaçlarla Yeşil Kuşak Proje uygulamalarına gerek duyulmuştur.

Bu uygulamaların sonucunda renkleri, formları ve kokuları ile insanlarımızın duyularına hitap eden ve çeşitli bitki türlerinden meydana gelen, yeşil dokuların tesisi, dinlenme ve turistik amaçlı tesisler ile muhtelif av hayvanlarını ve kuşları barındıran, mevcut flora ve faunayı geliştiren ortamlar yaratılarak ormanların kollektif hizmetlerinin vatandaşımıza sunulması imkanı doğacaktır.

Çoğul amaçlı yeşil kuşak ağaçlandırmaları kendine has fonksiyonlarıyla günümüzde endüstriyel amaçlı ağaçlandırmalar kadar önem kazanmış ve bu nedenle yeşil kuşak çalışmalarında amaçlara uygun yeni prensiplerin getirilmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Bu tamimde, yeşil kuşak proje çalışmaları ile ilgili olarak projelerin hazırlanmasında ve uygulanmasında dikkate alınacak hususlar aşağıda açıklanmıştır.

I- YEŞİL KUŞAK PROJE SAHALARININ SEÇİMİ VE YILLIK PROGRAMLARIN BELİRLENMESİ

1- Proje Sahasının Seçimi:

a) Şehir çevresindeki bozuk orman alanları ve orman içi açıklığı niteliğindeki sahalar,

b) Şehir imar planları ve mücavir alanlar dışında kalan ekolojik şartları iyi olan ve orman ekosistemi oluşturulabilecek büyüklükteki Hazineye ait veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki araziler,

c) Şehir yakınlarındaki göl ve barajların su tutma havzaları,

d) Şehrin sel ve taşkınlardan koruma amacına dönük erozyon tedbirlerinin alınması gereken sel dereleri,

e) Hava ve çevre kirliliğinin azaltılmasına etkili olacak sahalar,

f) Halkın dinlenme yeri olarak faydalanabileceği konum ve büyüklükte olan yerler,

g) Genel Müdürlüğümüz çalışmalarını kamuoyuna en iyi tanıtacak ve yansıtacak, şehrin giriş ve çıkış yolları üzerinde bulunan araziler, öncelikle ele alınacaktır.

2- Yıllık Program Tekliflerinin Hazırlanması

Yıllık program tekliflerinin hazırlanmasında aşağıdaki prensiplere uyulacaktır.

a- Uygulama çalışmaları devam eden Yeşil Kuşak proje sahaları,

b- Şehirleri tehdit eden, can ve mal kaybına neden olan sel dereleri ile şehrin içme ve kullanma suyunu temin eden göl ve baraj gibi tesislerin dolmasına etkili olan ve sediment kaynağı durumundaki sahalar,

c- Sosyal ve mülkiyet problemlerinin olmadığı, yöre halkının istekli olduğu ve bu hususta mülki makamların destek verdiği, diğer kuruluşlarca koordineli, kombine çalışma imkanı bulunan sahalar,

d- Mevcut ormanlarla bütünlük sağlayacak, ekolojik şartlar iyi, toplu çalışma imkanı bulunan sahalar,

Öncelikle ele alınacaktır.

II. UYGULAMA ESASLARI

Uygulamada aşağıdaki hususlar dikkate alınacaktır.

1) İç Taksimat Şebekesinin Tesbiti:

Yapılması planlanan ulaşım, yürüyüş yolları ve patikalar, yangın koruma yolları, bölme sınırları, diğer amaçlar için tahsis edilmiş alanlar (içme suyu hatları, yüksek gerilim hatları, anıt ağaçlar v.b.) arazide işaretlenecektir.

2) Mevcut Genetik Formasyonun Muhafazası ve Geliştirilmesi Amacına Dönük Sahalar:

Genetik tabanının daralmaması ve tür zenginliğinin azalmaması için yörede doğal olarak yetişmiş bitki formasyonlarının bulunduğu alanların korunması ve geliştirilmesi sağlanacaktır.

3) Endüstriyel Amaçlı Ağaçlandırma Sahaları:

Bu sahaların tesbiti ve yapılacak uygulamalar 8 sayılı "Ağaçlandırma Çalışmaları" tamimi çerçevesinde yapılacaktır. Bu Maksatla projelerde yörenin ekolojisine uygun endemik ve egzotik türlere yer verilerek araştırmaya yönelik bahçeler oluşturulmalıdır.

4) Erozyon Kontrolu Sahaları:

Bu sahaların tesbiti ve yapılacak uygulamaların esasları 6 sayılı "Erozyon Kontrolu Uygulamalarında Dikkate Alınacak Hususlar" tamiminde açıklandığı üzere yapılacaktır.

5) Kent Ormanları:

Önceki bölümlerde açıklanan alanlar dışında kalan sahalarda, amaca uygun şekilde tesis edilecek ormanlardır. Bu sahalar içerisinde su kaynakları çevresi ile aktif rekreasyon sahaları, (piknik yerleri, koşu ve gezi yolları, kamp yerleri, spor alanları, kayak alanları v.b.) pasif rekreasyon sahaları (fotoğraf çekme ve seyir tepeleri, bitki ve hayvanları inceleme alanları v.b.) olarak kullanılabilecek alanlarda yapılacak ağaçlandırmaların yapraklı, ibreli ağaç türleri çalı formları ile desteklenip gruplar halinde renk ve görünüm itibariyle uyum içinde karışımı sağlanacak ve bu gibi alanlarda mevcut çayırlıklar olduğu gibi korunacaktır.

Dikilecek türlerde "Yeşil Kuşak Projesinin, amaçlarına uygun olarak aralık mesafe uygulanacaktır.

Örneğin ormanın amacı; gölge temin etmek ise geniş yapraklı ağaç türleri, kötü bir görünümü maskelemek için ise ibreli yapraklı ağaç türlerinin karşımı ile sportif hareketlere konu olan av sahaları tesis etmek ise zengin besleme oluşturacak yabani meyveli orman ağacı türleri, manzara güzelliği yaratmak ise renk, tür zenginliği ara ve ait tabaka oluşturulması gayesiyle ibreli ve yapraklı türlerden müteşekkil karışık orman tesisine gidilecektir.

Mevcut bozuk baltalık, baltalık ormanlarında ve makide, diri örtü temizliği yapılmayacaktır. Bu örtünün gelişmesi için gerekli her türlü tedbirler alınacaktır. Ancak proje içerisinde endüstriyel amaçlı ağaçlandırma için tefrik olunan sahalarda gerekli teknik uygulanacaktır.

Ayrıca sahada mevcut klimax türler ve Anıt ağaçlar belirlenerek korunacak ve Anıt ağaçların türünü, yaşını gösterir bir tabela konacaktır.

6) Proje Kapsamı Dışında Tutulacak Alanların Tesbiti:

Nazım İmar Planları belirlenmiş alanlar; Özel Çevre Koruma Bölgeleri, Arkeolojik ve Doğal Sit Alanları, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamına giren 6831 sayılı Orman Kanununun 25. maddesine göre tefrik edilmiş Milli Park, Tabiat Parkı, Tabiat Koruma Alanları, Tabiat Anıtı, Orman İçi Dinlenme Yerleri, Piknik, Hasıra Yerleri, Yabani Hayvanları Koruma ve Yetiştirme Alanları, Turizm Alanları ve benzeri Alanlar ile çevre halkının proje sahası üzerinde alışılmış veya tescil edilmiş (irtifak, intifa, geçit, otlatma, sulama) haklarının bulunduğu sahalar tespit edilerek proje kapsamının dışında tutulacaktır.

Bundan sonraki projelendirme ve uygulama çalışmalarında bu tamimde açıklanan esaslar çerçevesinde hareket edilmesini önemle rica ederim.

İsmail ÖZKAHRAMAN
Bakan a.
Genel Müdür